

Feljton: Hoćemo cenzuru! (2. dio) – Ma šta mi uradili...

07/08/2023 — Iko Kulčić

D rugi dio šestodjeljnog feljtona dolazi do osamdesetih i devedesetih godina XX stoljeća.

KUD IDIOTI (FOTO: ZORAN STAJČIĆ)

Policijska opsada Kulušića prije koncerta KUD Idijota 1994. bila je znak da novi sistem ne zna kako postupati prema starim crvenim pankerima koji još uvijek pjevaju „Bella Ciao“ i „Bandiera Rossa“. U sveretnom podređivanju uloga na naše i njihovo osu su se znake uklopali. Koncert pod opsadom ipak je održan, ali to je bio samo početak višegodišnjeg tlačenja KUD Idijota.

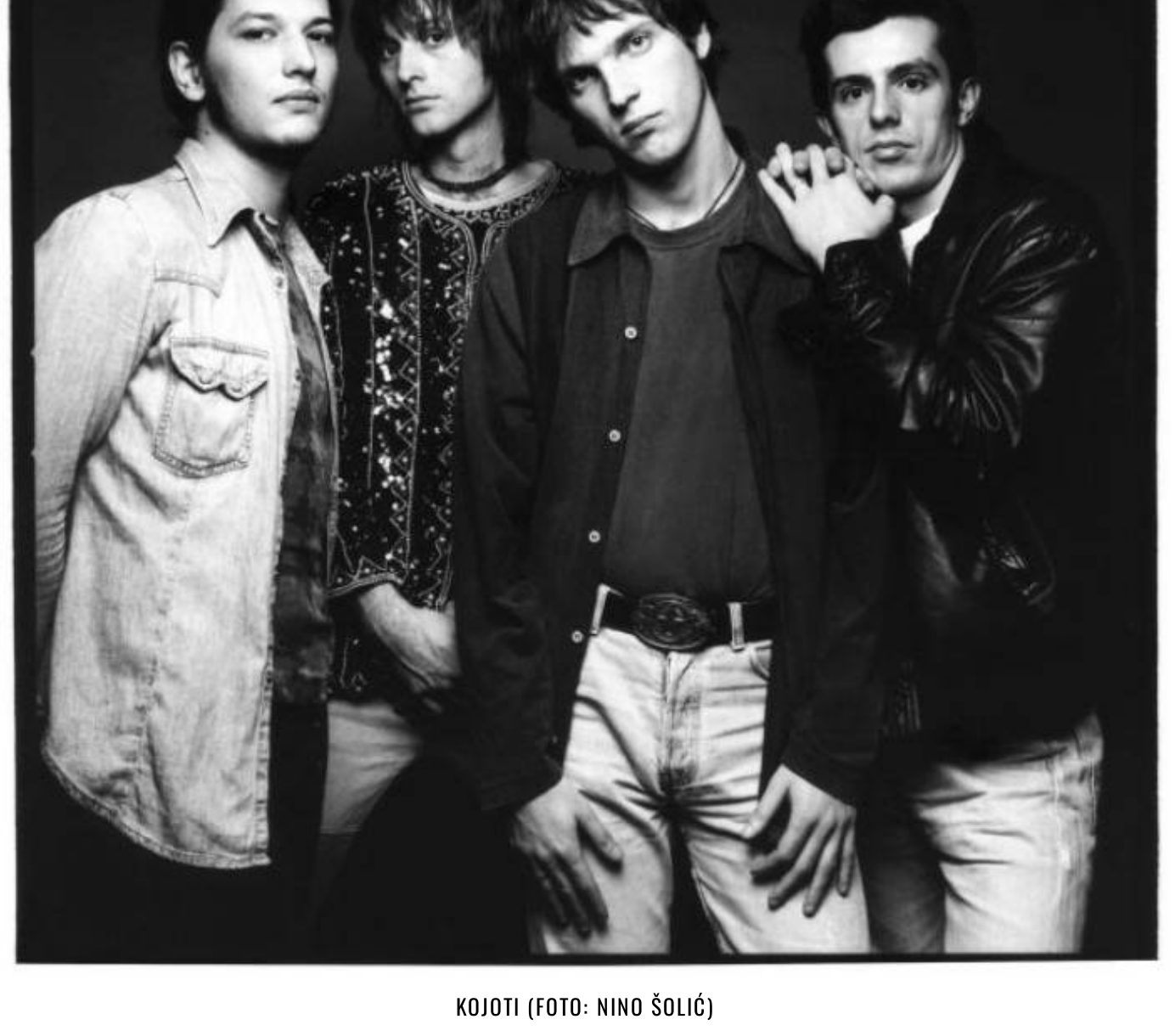
Kad se policija povukla na njih je navalo predsjednik Hrvatske glazbene unije Paolo Sfecl. U to doba Sfecl je u ime HGU-a vodio žestoku kampanju protiv bilo kakvog kontakta s muzičarima i muzikom iz Srbije. Prva meta bio je perspektivni zagrebački bend Veliki bijeli slon gitarista Zorana Stokanovića – Kize koji je na promociji rock magazina Heroina Nova u zagrebačkom Klubu Gijuro odsvirao par pjesama EKV-a.

Veliki bijeli slon - Killing in the name of... (feat. Rus'iz Hella bells-a)

Zbog toga je Sfecl zahtijevao i donekle uspio izlobiti da klubovi u Hrvatskoj izbjegavaju Kizu i njegov bend. Ista disciplinska mjera primijenjena je na KUD Idijote, Kojote i riječki The Stuff jer su negdje u Sloveniji svitali s nekim beogradskim bendovima, obično u kombinaciji s Partibrejkersima. Kojoti su tek počinjali, The Stuff je bio premlat za komunističku aferu, pa je glavni udar usmjeren na KUD Idijote, koji su 1988. sarkastično zapjevali „Hoćemo cenzuru!“ kao da su već onda nastihali što će ih zadesiti.

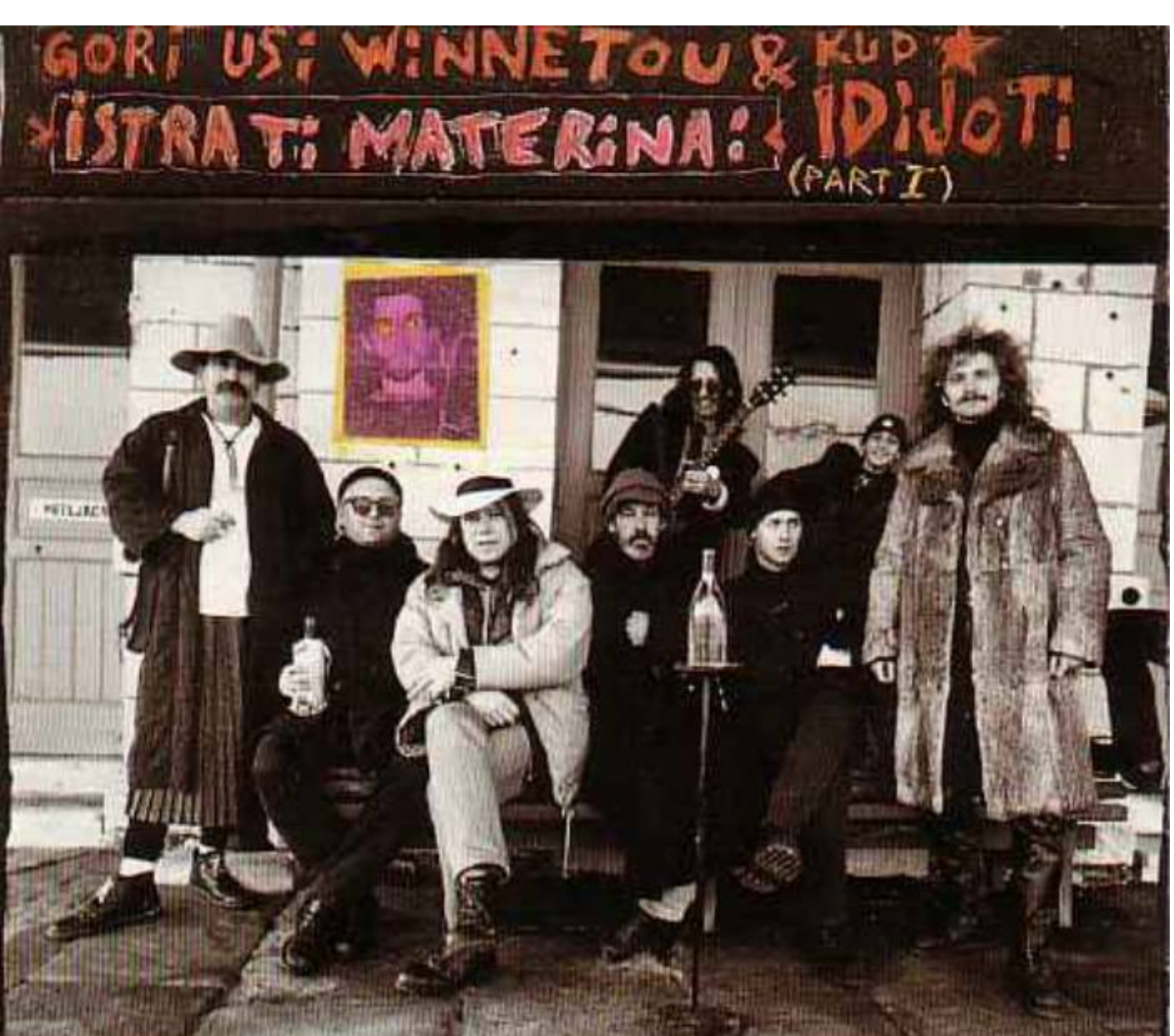
Beskompromisni pulski pankeri imali su pouzdane savršeno raspršene po alternativnoj sceni, mogli su računati i na podršku rijetkih nezavisnih medija, ali tek su furioznim nastupom na godišnjem rokerekaj smotri Fiju Brjuja 4 u Domu sportova egzaktom dokazali kako na svojoj strani imaju poveliu masu publike. Malotražni bend bez priznatog stajala u hrvatskoj diskografiji, jer je ploče uglavnom objavljivao u Sloveniji, djelovao je vrlo moćno gledano s kraće tržibne Doma sportova ili opasno prijeteće osmatrano iz uođa HGU-a. Premda KUD Idijoti nisu bili članovi HGU-a dugo su ih pratile depeše u kojima se pozivalo na otkazivanje koncerta i bojkot u režimskim medijima. Jedino zabrana na Radio Pazinu nije imala veze s rovanjem HGU-a nego je lokalnom političkom moćnicu zametala pjesma „Turbo cattolico, peste balcanica“, snimljena s Francijem Blaskovićem za album „Istra ti matrina“.

KUDIOTI (FOTO: MIRO ŠTUKIĆ)

Rat je završio, Hrvatska i SR Jugoslavija potpisale su sporazum o normalizaciji odnosa, KUD Idijoti došli su u Dancin Bear i napokon se upisali u hrvatsku diskografiju albumom „Člana panzeri“, međutim kritički zapis za koncert na KUD Idijote, najavljen je veliki ljubljanski koncert ex-Yu bendova Igra rokenrol ceba Jugoslavija u Tivoliju. Događaj nije imao političkih obilježja nego je organizator želio što bolje unovčiti jugonostalgiju koja je bila jako raširena među slovenskom omladinom. Od hrvatskih bendova tržilo se da u tome ne sudjeluju.

Mašje i Psihomodo pop opremno su odustali, dok su KUD Idijoti prkosno završili s Električnim orgazmom i ostalima. Posljednji veći okršaj kontra HGU imali su potkraj Ramka Anadeusa i Marku Stefanović Magi. HGU je momentalno angula da beogradski muzičar ne dobiju radne dozvole. KUD Idijoti su potom oglašili vlastiti koncert, gdje su Rambo i Magi nastupili kao nenajavljeni gosti.

GORI USSI WINNETOU & KUD IDIOTI 'ISTRA TI MATERINA PART 1'

Progonitelji su definitivno odustali tek 2000. godine, nakon promjene vlasti i društvene klime. Iza ovog slučaja ostala je najtamnija mrlja u povijesti Hrvatske glazbene unije. Kad je u čudesnom obratu dvadeset godina kasnije KUD Idijotima pod patronatom HGU-a dodijeljena nagrada Rock & Off za životno djelo, to je prije svega bio pokušaj reabilitiranja ružne slike iz prošlosti. Višegodišnja haljka na najvažnijim domaćim pankerski bend zapamćena je kao jedan od rijetkih dugotrajnih progona muzičara u ovim krajevima, nakon eliminacije Vice Vukova početkom 1970-ih i cenzure Laibacha tijekom 1980-ih.

Čuvena afera Zabrane pušenja „Crk'o Marša!“ iskonstruirana u siječnju 1985. isprva je također imala elemente sistemskog progona, od potpunog izbacivanja njihovih pjesama iz programa sarajevske i tito gradske radiotelevizije do pozivanja na informativne razgovore i naprasnih otkazivanja nekih koncerata. Međutim, mišta od toga nije potrajalo dugo i pet-šest mjeseci, pa se teško može usporediti s pet-šest godina maltretiranja KUD Idijota. Zabrano pušenje je već u ljeto 1985. neometano promoviralo drugi album „Dok čekate sahab sa šejtanom“ i istrču na pozornicu stadiona Poljud pred 50.000 posjetitelja Mirodroma, grandiozno koncerta u režiji Saveza socijalističke omladine.

Zabrano pušenje @ Live in Kulušić 1985.

U isto vrijeme je slovenska omladinska organizacija ZSMS odigrala ključnu ulogu u anektiranju umjetničkog kolektiva multimedijalnih dizevanata prokultivnog imena Laibach. Poslije Tikove smrti u prividno monolitnoj ideološkoj konstrukciji SFRJ otvorile su se pukotine dovoljno široke za javno predstavljanje skupina upadljivo drugačijeg sjetnozazora. Od Laibacha u Trbovlju do velikih u Medu gorju samnjije pojave bile su pojavljene diljem zemlje, ne samo u velikim gradovima već i po manjim mjestima.

U pokušajima njihovog suzbijanja najprije bi se angažirali lokalni autoriteti i neregularni čuvati poretka, pa je Laibach na samom početku nastojao isprovocirati političke strukture u nadarskom Trbovlju. Jednokratna zabrana u rodnom mjestu dobila je mnogo jači odjek kad se spostavilo da anonimni mladi umjetnici predstavljaju ozbiljnu retro-avangardu. Na prvom nastupima 1982. u Ljubljani, Zagrebu i Beogradu iz multimedijalnog kolektivno počeo se razvijati eksperimentalni industrijski bend koji je znao zvučati vrlo intrigantno, ali režimске cenzore je najinjanje bitnula njegova muzika, a ranim radovima uglavnom nerazumljiva širem auditoriju i nepotrebljiva za radijski eter.

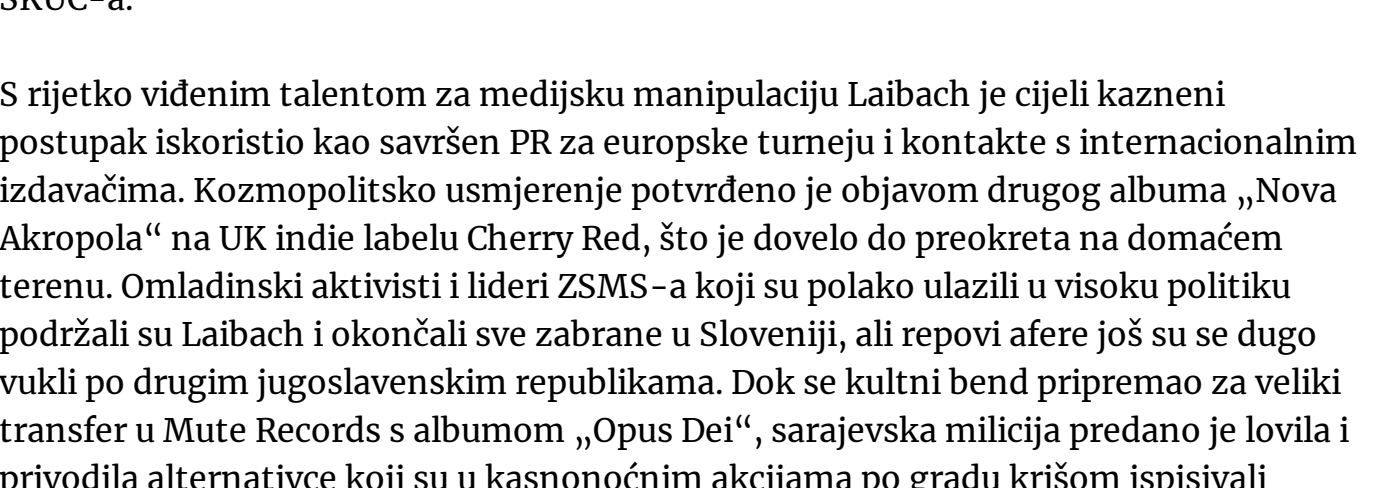
LAIBACH (1985)

Laibach im je bio sumnjivi zbog imena, koncepta, ikonografije i upojih namjera, a čim je krebnu u žestu provokaciju na Muzički Biennale Zagreb 1983. spojila je milicija i prekinula nastup. Intervenciju opet nije izazvala neka subverzivna muzika nego popratna video projekcija u kojoj su se nezgodno pomiješali tvrda pornografija i još uvijek nedodijeljeni Tikov silke iz prošlosti. Višegodišnja haljka na najvažnijim domaćim intervjoom za ljubljanski televiziju u informativno političkoj emisiji TV Tehnik. Nakon emitanja Intervju u Sloveniji je izblala moralna panika, Laibach je osuđenjen za propagiranje nacizma, a najtamnije je reagirala boračka organizacija u to doba još uvijek dovoljno utjecajna da isihodi stroga zabrana pojavljivanja u javnosti i upotrebe imena koja se protegnula do bezimernog debi albuma iz 1985. u izdanju ljubljanskog SKUC-a.

S rijetko viđenim talentom za medijsku manipulaciju Laibach je cijeli kazneni postupak iskoristio kao sveučelje za svoje nastupe i kontakte s internacionalnim izdavačima. Kozmopolitsko usmjerenje potvrđeno je objavom drugog albuma „Nova Akropola“ na UK indie labelu Cherry Red, što je dovelo do prekreta na domaćem terenu. Omladinski aktivisti i lideri ZSMS-a koji su polako ulazili u visoku politiku podržali su Laibach i okončali sve zabrane u Sloveniji, ali ropovi atere još su se dugo vikli po drugim jugoslavanskim republikama. Dok se kulturni bendi pripremali za veliki transfer u Mute Records s albumom „Opus Dei“, sarajevska milicija predano je lovlja i privodila alternativne koji su u kasonoćnim akcijama po gradu krišom ispisivali gradite „Laibach“. U Sarajevu je prvi koncert uspio održati 1988., a u Skopju tek 1993. Veterani antifašističke borbe prekasno su shvatili kako su se on i Laibach zapravo borili na istoj strani.

Nastavlja se...

Saznajte više:

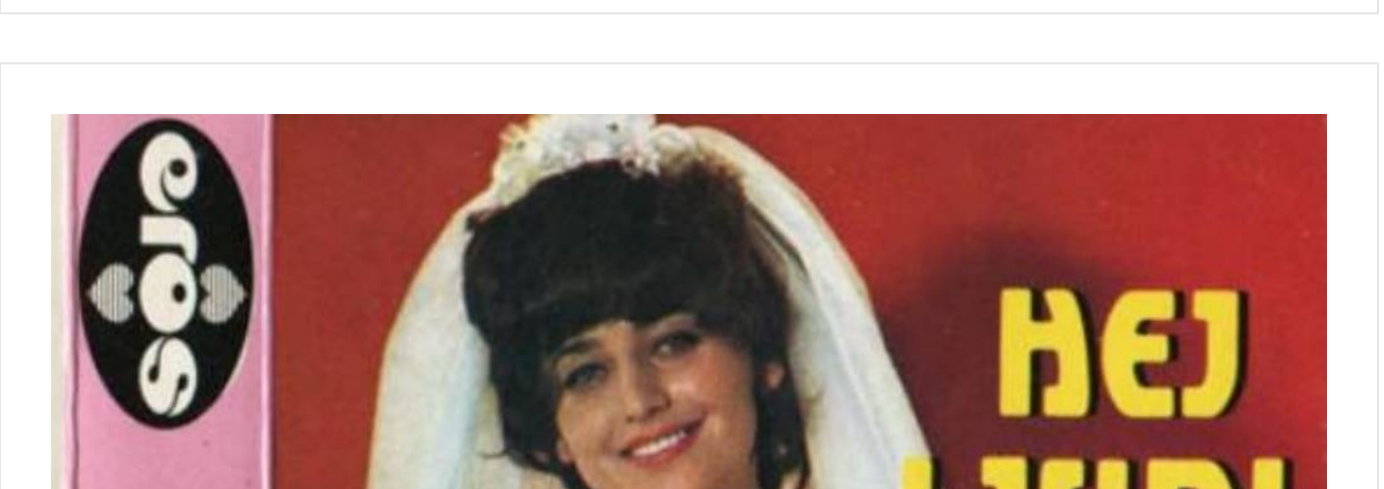
Feljton: Hoćemo cenzuru! (1. dio)

U šestodjeljnog feljtona krećemo na put kroz povijest glazbene cenzure u modernom domaćoj i svjetskoj praksi.

Feljton: Hoćemo cenzuru! (3. dio) – jugoslavenski Zakon protiv šunda i porno folk

Treći dio feljtona pojačava čemu je ustnu službu Zakon protiv šunda u bivšoj državi, ali se bavi i odgovorom na pitanje od strane najvažnijih balcanске scene.

Feljton: Hoćemo cenzuru! (4. dio) – Tamo gdje je Buldožer utro put punku, soundtrack 'Bitka na Neretvi' nije mogao proći

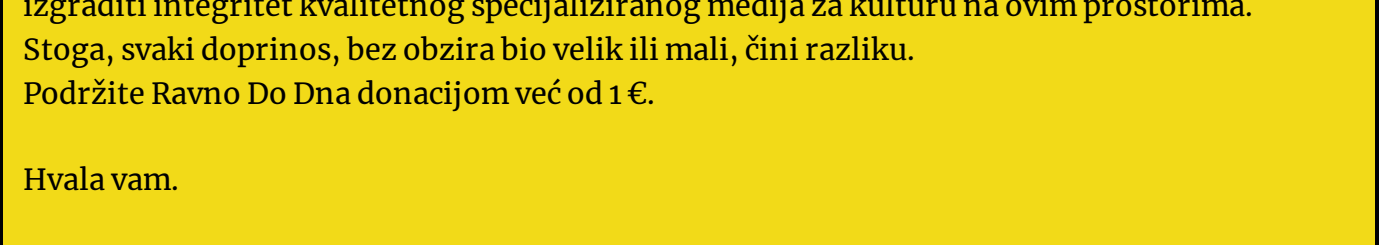
Četvrti dio feljtona ocvjetljava okolnosti za tadašnje društvo problematičnog soundtrack albuma 'Bitka na Neretvi', kao što razgovajava okolnosti kako je slovenski Buldožer uspio izgnati tadašnje cenzore i provesti put protiv vau jugoslavenskih punk rock bendova.

*Tekst je potpomanut sredstvima natječaja "Poticanje novinarske izvrsnosti" Agencije za elektroničke medije.

Željmo da naš sadržaj bude otvoren za sve čitatelje. Iza našeg rada ne stojte dioničari ili vlasnici milijarderi. Vjerujemo u kvalitetno novinarstvo. Vjerujemo u poštenje čitatelja koje ne želimo nikad iznevjeriti. Čijena naše novinarstvi uvijek je bila vjerna, ali vjerujemo da je vrijeme truda i graditi integritet kvalitetnog specijaliziranog medija za kulturu na ovim prostorima. Stoga, svaki doprinos, bez obzira bio velik ili mali, čini razliku. Podržite Ravno Do DNA, bez obzira na veličinu i c.

Table with 6 columns: 1.00 €, 5.00 €, 10.00 €, 20.00 €, 50.00 €, 100.00 €, 200.00 €

Donacije su omogućene putem sustava mobilpayment gateway.com. Podržane sheme mobilnih plaćanja: KEKS Pay, Alrcash, Settle, kriptovalute

0 comments Sort by: Newest

Add a comment...

Facebook Comments Plugin

0 Share 1 Like 212

Table with 2 columns: TAGS (FIJU BRJU, FRANKI BLASKOVIĆ, GLAZBA, HEROINA NOVA, HOĆEMO CENZURU) and NEVAŠTA GLAZBENA UNIJA (KUDIOTI, KUD IDIOTI, LAIBACH, MAŠJE, MARIETA STOKANOVIĆ, MAGI)

PROČITAJ JOŠ

Seine objavio video spot za singl 'Malolije' u kojem je sudjelovalo gotovo 40 statista

Björk objavlja novi video 'Victimhood'

Mirvanin 'In Utero' bit će reizdan s 53 neobjavljene pjesme

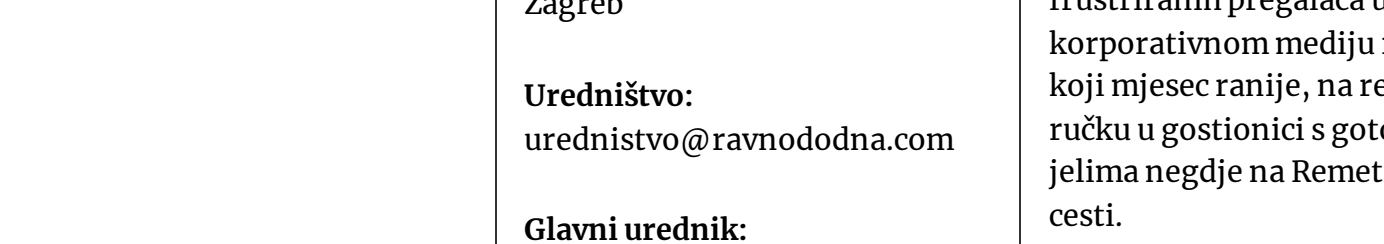

Osudjeni pedofili i bivši frontmen Led Zephera lan sudjeni muzički video

TAJANI OD IZDAVAČA

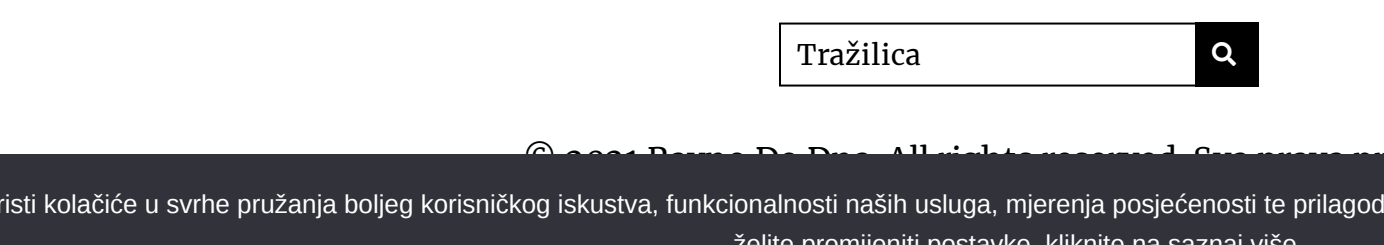
Nisi se Benkovač 2023 - Ode dite u dalmatinsko zaleđe

Uskoro kreću priče iz radionica hrvatskih graditelja glazbala

Tom Waits 'Swordfishtrombones (Remastered)' - kopernikanski obrat u genijalno ludilo

Feljton: Hoćemo cenzuru! (6. dio) - 'Ko to tamo ne pjeva?' - Završni dio feljtona u fokusu stavlja zabranjivanje nastupa uživo koji su, kada

Theremin - instrument koji je nastao slučajno od mjerne uređaja

MI NA KAZIJO STAVIMO

Radio student i portal Ravno do dna pokrenuli su 2013. radijsku emisiju Ravno do dna. Naša uspješna suradnja promoviranja noviteta u domaću i regionalne nezavisne scene još uvijek traje.

Emisija se emitira uživo svakog petka od 17:30 do 18:30 sati na 100,5 MHz kao i na streamingu Radio Studenta. Svaka emisija se također u cijelosti može poslušati na podcastu Ravno do dna na stranici radija i na našem Mixcloud podcastu.

Emisiju vode i uređuju Jelena Švilar i Zoran Stajčić.

Tržišnica search bar

NAJČITANIJE

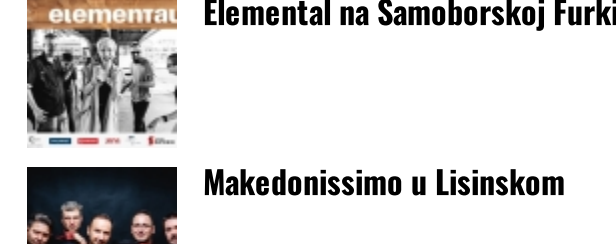
Nisi se Benkovač 2023 - Ode dite u dalmatinsko zaleđe

Let 3 na Sabli - SČRKas

Mirvanin 'In Utero' bit će reizdan s 53 neobjavljene pjesme

Uskoro kreću priče iz radionica hrvatskih graditelja glazbala

Tom Waits 'Swordfishtrombones (Remastered)' - kopernikanski obrat u genijalno ludilo

POSTAVLJENE OBJAVLJENO

Forest Ray u Melinu

Elemental na Samoborskoj furki

Makredonizimo u Lisinskom

Detour u Sani

Lazarus i Killed a Fox u Močvari

Sva događanja

DOGAĐANJA

06.08.2023. Talib Kweili u Vintage Industrialu

07.08.2023. Koncertna promocija vinila 'Zvučni zid' u VIB Gardenu

07.08.2023. Forest Ray u Melinu

08.08.2023. Piloti i Aerodrom održat će veliki zajednički koncert u zagrebačkom Hala parku

09.08.2023. Lazarus i Killed a Fox u Močvari

Sva događanja

POSTAVLJENE OBJAVLJENO

Seine objavio video spot za singl 'Malolije' u kojmu je sudjelovalo gotovo 40 statista

Nisi se Benkovač 2023 - Ode dite u dalmatinsko zaleđe

Björk objavlja novi video 'Victimhood'

Mirvanin 'In Utero' bit će reizdan s 53 neobjavljene pjesme

SHIP Festival objavlja raspored po danima i predstavlja besplatne koncerte